

Magyar József kiállításának megnyitója
(Weszely Galéria, Budapest, 2010. 04. 14.)
A kiállítást megnyitotta: Feledy Balázs
(*Hangfelvétel után lejegyezve*)

Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim! Hajdúböszörményiek! Pestszentlőrinciek! Budapestiek! Barátaink! Egy igen szép meghívót kaptunk kézhez erre a mai alkalomra. Ritka, amikor ilyen meghívót kapunk, hiszen egy kiállításra hív minket és egy albumnak a bemutatására. Kettős feladat is vár ilyenkor a bevezető elmondásánál. Mind a két esemény nagydolog és nagyon örömteli, sőt azt kell mondanom, hogy egy kiadvány talán még nagyobb öröm, legalábbis a művész számára, hiszen sokkal ritkább alkalom egy ilyen katalógusnak, egy ilyen kiadványnak a megjelentetése, mint egy kiállításnak a megrendezése, de ez is természetesen nagyon fontos esemény.

Az elmúlt években többször szólhattam Magyar Józsefről, ezért is ért talán az a megtiszteltetés, hogy a könyvbe is én írhattam a bevezető tanulmányt. Részben azok a gondolatok, amelyek most elhangzanak, talán ennek a bevezetőjében is olvashatók, de mindig az embert inspirálja az adott anyag valami újra és valami másra is. Ezen a kiállításon például sok újat látunk, még azok is, akik jól ismerik Magyar József festészetét és számomra is sok újdonság van. A kiállításon huszonnégy kép van. Kicsit sok. Nagyon zsúfolt. Nagyon ráterhelődik, az emberre mikor belép. Ebben a teremben egy igazi tömény festészet omlik ránk, tulajdonképpen, sőt még itt a hátsó részben is van szerencsére egy két kép, de mind ezt most pozitív értelemben mondtam. Tudjuk, hogy ezek vadonatúj képek, a legtöbbet először láthatja a közönség. Ebből tehát az a következtetés vonható le, hogy nagyon jó passzban van a mester. Jó a mostani sora, katalógusban is meg képeken is. Rögtön megragadott minket, amit jellemzőnek tartok rá, egy nagyon villódzó, festői, vitális festői világ, életerővel, vitalizmussal, elevenséggel. Lehetne ilyen támpontokat mondani kategóriákban, hogy érzések, állapotok, természeti élmények, kapcsolódások, kapcsolatok vannak itt jelen. Elhangzott és olvassuk, hogy gondolat ablakok a kiállítás címe. Remek a cím. Annál is inkább, mert ami általában jellemző Magyar Józsefre abban a képben, eszenciában látható. Tehát emberek, arcok, alakok, állatok, valamint tájak, természeti élmények egyaránt, és van még lehetőségünk arra, hogy kipillantsunk. Nagyon jó a kategória, hogy gondolat ablakok. Ablakot nyitunk valamire, ami a végtelenbe is vezethet, - majd még egy másik kép kapcsán mindjárt erről is szó lesz - és ugyanakkor megragad mindent természetesen az, ahogy ő közelít a festői problémához. Gondolatilag is nagyon összetetten. Ha tehát rápillantunk a képekre, akkor az első dolog, amit érezhetünk ennek a festőnek egyénisége van. Ha egy kiállításra belépünk, ezt azonnal láthatjuk, hogy ő az és más, mint a többi festő. Ami kapcsolódik az előző gondolatomhoz, van egy görcsmentesség Magyar Jósában, egyfajta szabadságérzet, ez az elevenséghez, mind összekötődik. Ami nagyon izgalmas számomra, hogy ebben a festészetben drámai problémák is megszólalódnak, ugyanakkor ezzel szemben egy nagyon egészséges ironia hatja át ezt a piktúrát.

A drámára említhetném az előző képet is a Gondolat ablakokat, de a Fellegnyitogató című képet is, ami látszólag szintén egy felszabadult kép, - ugyanakkor beszéltünk erről - manapság a fellegnyitogatót sok mindenki feldolgozta, ezt a csodálatos népdalt. Legutóbbi időkben Lovász Irénnek a cd-jén aki gyűjtötte is Kalotaszegen, Bogártelkén ezt a dalt. Az egyik variációban, ami súlyos drámát állít elénk, csak négy sort had idézzek: „*Én vagyok az aki nem jó, fellegajtó nyitogató, nyitogatom a felleg a felleget. Sírok alatta eleget. Ha de ha.*”

A fellegajtó tehát végkép kinyit minket, valami olyan terminumban, ahol a magunk természetes valójával nem tudunk jelen lenni, és ez nem feltétlenül egy felszabadult világ, hanem egy spirituális világ és a térnek egy drámai kitágítását jelenti, mint az én olvasatomban ez a kép is, ahol nagyon ritka, hogy ilyen fekete foltot látunk például ezen a képen Jóskának. Egyetlen egy másik képen ilyen hangsúlyos fekete elem nem jelenik meg.

Mindezzel szemben az iróniát nem kell magyarázni, hiszen azt érződik ezen az egész képi világon. Ami különös, hogy ő nem a reneszánsz perspektíva-festő, nem a látványnak a térben való visszaadása izgatja, és nem is nonfiguratív festő. A látványt – úgy fogalmazhatnánk – szétteríti előttünk, kiteríti és építkezik, fölépíti ezeket a látványelemeket. Síkba felrakja előttünk. És mindebből egy nagyon tudatos képszerkezet jön létre. Rendkívül fontos nála a rajznak és a grafikának egyfajta egysége. A széles eszközalkalmazás. Láttam többen is nézegetik a képi faktúráit, ahogy vagy széles ecsettel, vagy a legvékonyabb tollal építi föl a motívumait. Ez nagyon gazdagítja ezt a festői világot és ugyanakkor, látunk itt két akvarellt is, de jellemzően akrilt. Az akril a jellemző Magyar József személyiségére, hiszen tudjuk, hogy gyorsan szárad, olyan technikára van szüksége – tipikusan nem olajfestő, akinek türelme volna visszatérni napról-napra, újra-újra a vászonhoz – hanem ő egy ültében dolgozik, és ez technika megadja ezt a lehetőséget. Egy új szó, ami mindehhez kapcsolódik, hogy egyfajta gesztusfestő is. Az indulat, a dinamika ebben a vonal- folt formaképzésében rendkívül jelentős. Ki kell mondanunk a szót, hogy ő egy igazi virtigli expresszionista festő, akinél a kifejezés ereje rendkívül fontos, és semmi köze, - ugye manapság nagyon sok olyan képet látunk, amikor a festők szinte arra törekszenek, bár a közönyt filozófiának magyarázzák, de mégis ez már értelmezés kérdése- Jóskánál minden érzésből és minden közöny ellenességből következik. Talán úgy mondanám, hogy ugyanakkor minden a meditáció, nagyon fontos ebben a lelkületben. A szubjektív érzéseit vetíti ki tehát számunkra, egyfajta különös tárgyi világban, hiszen nem absztrakt, nem elvont ez a festőiesség. Izgalmas ennek a figuratív elemeit is látnunk, de mindazt ő átírja a maga lendületével, amihez hozzá kell tennünk, hogy nem válik mindez parttalanná. Mindenben nagyon erős tudatosságot is érezni. Néha úgy érezzük, hogy olyan véletlenszerűen vannak jelen vonalak, foltok. De nem! Ha megnézzük a képeket nagyon jellemző tudatosság érezhető ezeken. Még azt mondanám, egyfajta sajátos ritmus jellemzi. A mozgás időközönkénti tagolása, mint egy ütemeket fogalmaz meg a képeivel, ahol fontos az ismétlődés is. Egyfajta repetitív szemlélet. Látjuk néha a nyomóformákat alkalmaz, ahol ismétlődve és megjelennek ugyan azok a motívumok. Bevallható néha egész profán anyagokkal, de mindez lesz tulajdonképpen az eredeti festőiesség. Ami nagyon izgalmassá teszi még, hogy ellentétek találkoznak ebben a festőiességben. A látvány tehát és az elvontságnak a kettőssége a dráma és az irónia mit említettem a lazaság, tehát van ebben valami könnyedség, de ugyanakkor nagyon fegyelmezett, amire szintén utaltam és azért kimondom természetesen egy huszonegyedik századi szorongás. Ezzel az expresszív szemlélettel, benne van ebben a képi világban a felszabadultságával együttesen.

Azt gondolom, hogy mindezt foglalja össze nagyon plastikusan ez a kiadvány. Igen nagy érdem, hogy mit egy száz színes műtárgy fotó van benne. Nagyon nagy eredmény. Ráadásul összevethetik a színminőséget, hogy megfelelő-e. Minden technikájából igen jó a fotóanyag. Láthatunk akrilt, akvarellt, vegyes technikát, sőt az aszambulázsai is ami külön világ nála, ebből is van egy összeállítás. Jóska tervezte maga az arculatát ennek a kiadványnak, ami nagyon kulturált és jó. Külön nagyra kell említenem, hogy a Pharma Press támogatta a kiadványt Dávid Ferenc és felesége Dávid Ferencné, Kovács Katalin. Külön köszönet, hogy Jóskát segítették ebben a munkában.

Kedves Barátaim! Ezerkilencszáznyolcvankilencben rendezte Magyar József az első önálló kiállítást. Körülbelül majdnem pontosan húsz év telt el azóta és nagyon nagy pályáivet rajzolhatunk föl. Nagyon fontos ez a fejlődés és ez az előrehaladás, aminek csak a formai jegyeire had utaljak, hogy éppen a legutóbbi évben két nagy szervezetnek lett tagja, ami nagyon ritka, hogy ilyen rövid intervallumban mind a kettő tagjai sorába fogadja a festőt. Egyrészt a Magyar Képzőművészek Szövetségének festő szakosztálya, másrészt Magyar Festők Társaságának is tagja lett. Ez is bizonyítja a szakmai emelkedését. Örömmel nyitom meg a kiállítást. És nagy örömmel ajánlom figyelmükbe a kiadványt. Mind a kettő azt gondolom nagy felfedezés számunkra.